

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ υπ' αριθμ.: 277/2014
ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Β' ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΚΟΠΩΝ

Συνεδρίαση της 27ης Αυγούστου 2014

Σύνθεση :

Πρόεδρος: Πέτρος Τριανταφυλλίδης, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη : Ανδρέας Χαρλαύτης, Βασιλική Δούσκα, Ανδρέας Γραμματικός, Παναγιώτης Παναγιωτουνάκος, Κων/νος Χαραλαμπίδης, Λικατερίνη Γρηγορίου, Στυλιανή Χαριτάκη, Κουήν Χουρμουζιάν, Ευφροσύνη Μπερνικόλα, Ελένη Σβολοπούλου, Κων/νος Κηπουρός, Κυριακή Παρασκευοπούλου, Σταύρος Σπυρόπουλος, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής : Κωνσταντίνος Χαραλαμπίδης, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους.

Αριθμός Ερωτήματος : Υπ' αριθ. 431/Ζ 2/13-6-2014 του Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων, Γενική Δ/ση Διοικητικής Υποστήριξης (Ζ' Διοικητικού).

Περίληψη Ερωτήματος: Εάν, σε περίπτωση πολύδυμης κήσης, είναι δυνατή η χορήγηση της, επιπλέον της εννεάμηνης, άδειας ανατροφής υπό τη μορφή του μειωμένου ωραρίου

Επί του άνω ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους γνωμοδότησε ως εξής:

ΙΣΤΟΡΙΚΟ

I. Η ερωτώσα Υπηρεσία εκθέτει τα εξής: «Σύμφωνα με το άρθρο 53 παρ. 2 του Ν. 3528/2007, αλλά και τις σχετικές ερμηνευτικές εγκυκλίους του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, προβλέπεται ρητά ότι ο χρόνος εργασίας του γονέα υπαλλήλου μειώνεται κατά δύο (2) ώρες ημερησίως, εφόσον έχει τέκνα ηλικίας έως δύο (2) ετών και κατά μία (1) ώρα, εφόσον έχει τέκνα ηλικίας από δύο (2) έως τεσσάρων (4) ετών. Ο γονέας υπάλληλος δικαιούται εννέα (9) μήνες άδεια με αποδοχές για ανατροφή παιδιού, εφόσον δεν κάνει χρήση του προαναφερθέντος μειωμένου ωραρίου.

Εν συνεχεία εκδόθηκε ο Ν. 4210/2013 (ΦΕΚ Α' 254), όπου προστίθεται εδάφιο στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 53 του Υ.Κ. και προβλέπεται στο άρθρο 6 παρ.1, χορήγηση γονικής άδειας ανατροφής τέκνων με αποδοχές, σε περίπτωση γέννησης διδύμων, τριδύμων κλπ., χρονικής διάρκειας έξι (6) μηνών, επιπλέον της συνεχόμενης εννεάμηνης άδειας ανατροφής ή του μειωμένου ωραρίου.

Κατόπιν προσφάτως υποβληθείσας αιτήσεως υπαλλήλου του ΟΓΑ, σχετικά με την άδεια ανατροφής του άρθρου 6 παρ. 1 του Ν. 4210/2013, που αφορά στη χορήγηση επιπλέον άδειας ανατροφής τέκνου με αποδοχές, λόγω γέννησης διδύμων τέκνων και σε συνδυασμό με το αριθμ. πρωτ. ΔΙΔΑΔ/Φ.53α /1979/9423/19-5-2014 σχετικό έγγραφο του αρμόδιου Υπουργείου, ερωτάται από την Υπηρεσία μας, εάν είναι δυνατή η χορήγηση και της εξάμηνης αυτής άδειας, υπό τη μορφή του μειωμένου ωραρίου, κατ' αναλογία της μετατροπής της αρχικής άδειας ανατροφής τέκνου διάρκειας εννέα (9) μηνών».

ΕΦΑΡΜΟΣΤΙΚΕΣ - ΚΡΙΣΙΜΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
II. Το άρθρο 53 ν. 3528/07 (Α' 26), όπως συμπληρώθηκε και τροποποιήθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 6 ν.4210/13 (Α' 254) ορίζει, μεταξύ άλλων, τα εξής:

« 2) Ο χρόνος εργασίας του γονέα υπαλλήλου μειώνεται κατά δύο (2) ώρες ημερησίως εφόσον έχει τέκνα ηλικίας έως δύο (2) ετών και κατά μία (1) ώρα, εφόσον έχει τέκνα ηλικίας από δύο (2) έως τεσσάρων (4) ετών. Ο γονέας υπάλληλος δικαιούται εννέα (9) μήνες

14
άδεια με αποδοχές για ανατροφή παιδιού, εφόσον δεν κάνει χρήση του κατά το προηγούμενο εδάφιο μειωμένου ωραρίου.

Για τον γονέα που είναι άγαμος ή χήρος ή διαζευγμένος ή έχει αναπηρία 67% και άνω, το κατά μία ώρα μειωμένο ωράριο του πρώτου εδαφίου ή η άδεια του προηγούμενου εδαφίου προσαυξάνονται κατά έξι (6) μήνες ή ένα (1) μήνα αντίστοιχα.

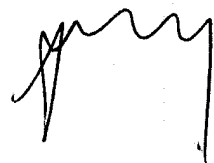
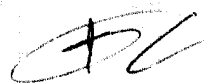
Στην περίπτωση γέννησης 4ου τέκνου, το μειωμένο ωράριο εργασίας παρατείνεται για δύο (2) ακόμα έτη.

Σε περίπτωση γέννησης διδύμων, τριδύμων κλπ. τέκνων χορηγείται επιπλέον άδεια ανατροφής χρονικής διάρκειας έξι (6) μηνών με αποδοχές για κάθε τέκνο πέραν του ενός ...». Η παραπάνω διάταξη συνιστά προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στις ρυθμίσεις της Οδηγίας 96/34/ΕΚ του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Με την παράγραφο 5 του άρθρου 11 ν.2747/1999 είχε προβλεφθεί ότι «5. α. Οι διατάξεις των άρθρων 48, 49, 50, 51, 52 και 59, καθώς και των παραγράφων 2, 3, 4, 5 και 6 του άρθρου 53 του ν.2683/1999 (ΦΕΚ Α'19) από της δημοσίευσής του παρόντος έχουν εφαρμογή και στο προσωπικό του Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων (Ο.Γ.Α.)», ενώ, μεταγενέστερα, με την παρ.5 του άρθρ.4 ν.2839/2000, (ΦΕΚ Α' 196), ορίστηκε ότι «5. Οι διατάξεις των άρθρων 48 έως 53 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. εφαρμόζονται ανάλογα και στο προσωπικό με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ. και των Ο.Τ.Α.».

ΑΝΑΛΥΣΗ - ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ
III. Κατά την ερμηνεία των παραπάνω διατάξεων, προ της προσθήκης, με το άρθρο 6 παρ. 1 ν. 4210/13, στο τέλος της παραγράφου 2 του άρθρου 53 ν. 3528/07, του εδαφίου «Σε περίπτωση γέννησης διδύμων, τριδύμων κλπ. τέκνων χορηγείται επιπλέον άδεια ανατροφής χρονικής διάρκειας έξι (6) μηνών με αποδοχές για κάθε τέκνο πέραν του ενός», είχαν γίνει δεκτά, μεταξύ άλλων, και τα εξής:
α) Ο γονέας υπάλληλος δικαιούται να επιλέξει ένα από τα δύο ευεργετήματα που προβλέπει η παρ.2, υπό την έννοια ότι η επιλογή του ενός αποκλείει την επιλογή του άλλου (Α.Τάχου Ερμηνεία Υ.Κ., εκδ.

Γ', υπό το αρθ. 53). Ειδικότερα, υπάλληλος δικαιούμενος άδειας ανατροφής παιδιού έχει την διακριτική ευχέρεια επιλογής μεταξύ του μειωμένου ωραρίου κατά δύο και μία ώρες την ημέρα, ανάλογα με την ηλικία του τέκνου, και της άδειας των εννέα μηνών με αποδοχές. Η προτίμηση που δηλώνεται εξ αρχής δεν ανακαλείται παρά μόνον αν συντρέχουν εξαιρετικοί προς τούτο λόγοι και για μία μόνο φορά (ΝΣΚ 50/2001). β) Η επιλογή της μείωσης του χρόνου εργασίας μέχρι τα τέκνα να συμπληρώσουν ηλικία 4 ετών, η οποία παρατείνεται για δύο ακόμα έτη σε περίπτωση γέννησης 4ου τέκνου, αποκλείει την άδεια των εννέα μηνών με αποδοχές για την ανατροφή του τέκνου, η οποία, πάντως, και αν επιλεγεί από τον υπάλληλο, δεν χορηγείται μετά τη συμπλήρωση του τέταρτου έτους της ηλικίας αυτού (γνμδ Ν.Σ.Κ. 90/2009). γ) Σε περίπτωση γέννησης 4ου τέκνου, εφόσον ο υπάλληλος έχει επιλέξει την εννεάμηνη άδεια ανατροφής, δεν δικαιούται επιπροσθέτως και τη σχετική παράταση λόγω 4ου τέκνου. Και τούτο διότι ο όρος «παρατείνεται», αναφέρεται σαφώς σε μειωμένο ωράριο, το οποίο έχει επιλεγεί ήδη αντί του 9μηνου από τον ενδιαφερόμενο και παρατείνεται κατά την σχετική διάταξη, ενώ, εξάλλου, επιλογή και του 9μηνου και πρόσθετου χρόνου παράτασης σωρευτικώς δεν προκύπτει ότι προέβλεψε ο νομοθέτης σε οποιαδήποτε περίπτωση (γνμδ Ν.Σ.Κ. 211/2010). δ) Όλες οι διευκολύνσεις, είτε πρόκειται για μειωμένο ωράριο είτε για εννεάμηνη άδεια ανατροφής παιδιού, καταληκτικό όριο έχουν την ηλικία των τεσσάρων (4) ετών, υπέρβαση του οποίου σε κάθε περίπτωση απαγορεύεται και στερείται ερείσματος τόσο στον Υπαλληλικό Κώδικα, όσο και σε οποιοδήποτε άλλο συναφές νομοθέτημα, όπως τούτο προσεπιβεβαιώνεται και από την πρόνοια για διαδοχική χρήση των εν λόγω διευκολύνσεων από τους δημοσίους υπαλλήλους γονείς, μέσα όμως στα θεσπισμένα γι'αυτές κατά τα ανωτέρω περιθώρια, με την προσθήκη βέβαια των έξι (6) μηνών μειωμένου ωραρίου ή ενός μηνός άδειας ανατροφής τέκνου επί γονέων αγάμων, αναπήρων κλπ (γνμδ Ν.Σ.Κ. 64/2008). ε) Δικαίωμα για πλήρη συνεχόμενη εννεάμηνη άδεια ανατροφής τέκνου, σύμφωνα με το άρθρο 53 του ν. 3528/2007, έχουν όσοι ήδη εργάζονται κατά τον χρόνο της

τεκνοποίησης, ενώ όσοι γονείς εισέρχονται στην εργασία μετά την τεκνοποίηση, δικαιούνται να επιλέξουν είτε το μειωμένο ωράριο, είτε συνεχόμενη άδεια ανατροφής τέκνου, που θα ισούται με τις ώρες του μειωμένου ωραρίου που απομένουν έως τη συμπλήρωση του τέταρτου έτους της ηλικίας του τέκνου τους (ΔΕΦΑΘ. 209/2012). στ) Η ανατροφή δίδυμων τέκνων συνεπάγεται αυξημένα, ποσοτικής φύσεως, βάρη και μεγαλύτερη προσπάθεια για τους γονείς τους, τα δίδυμα, όμως, τέκνα διανύουν τα ίδια στάδια ανάπτυξης, καθόσον μεγαλώνουν και αναπτύσσονται παράλληλα. Περαιτέρω, ο εθνικός νομοθέτης διαθέτει ευρύ περιθώριο χειρισμών κατά τον καθορισμό του καθεστώτος γονικής άδειας που εφαρμόζεται σε γονείς δίδυμων τέκνων, επιτρέποντας σε αυτούς να τύχουν μεταχείρισης, η οποία να λαμβάνει προσηκόντως υπόψη τις ειδικές ανάγκες τους (ΣτΕ 845/2013).

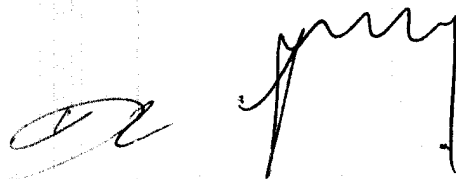
IV. Από τη χρονική και ΥΠΟΓΡΑΦΗ νοσηματική αλληλουχία των παραπάνω διατάξεων, μετά την ως άνω συμπλήρωσή τους με το άρθρο 6 παρ.1 ν.4210/13, συνάγονται τα ακόλουθα: Ο γονέας, υπάλληλος του Ο.Γ.Α., δικαιούται, μετά τη γέννηση τέκνου του και, κατ' επιλογή του, είτε μειωμένο ωράριο εργασίας, κατά τις διακρίσεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 53, είτε (9μηνη) άδεια με αποδοχές για ανατροφή αυτού, κατά ρητώς και σαφώς απονεμόμενη σε αυτόν διαζευκτική ευχέρεια. Την ίδια, ρητώς προβλεπόμενη ευχέρεια, παρέχει, κατά τις ιδιαίτερες διακρίσεις αυτού, το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 στον άγαμο ή χήρο ή διαζευγμένο ή ανάπηρο γονέα. Ο γονέας τέταρτου τέκνου διαθέτει, και αυτός, παρόμοια ευχέρεια, όπως για καθένα από τα προηγούμενα, διαδοχικώς γεννηθέντα τέκνα. Αν, όμως, κάνοντας χρήση της δυνατότητας επιλογής του, προτιμήσει το μειωμένο ωράριο, τούτο θα παραταθεί, κατά τα οριζόμενα στο τρίτο εδάφιο της αυτής ως άνω παραγράφου, δηλαδή μέχρι το 4^ο τέκνο του γίνει έξη ετών, ενώ αν (έχει) προτιμήσει την 9μηνη άδεια, αυτή δεν θα παραταθεί, εφόσον ουδέν σχετικώς έχει προβλέψει ο νόμος, αφού την κρίσιμη λέξη «παρατείνεται» τη χρησιμοποιεί μόνο για το μειωμένο ωράριο. Τέλος, η γραμματική, τουλάχιστον, διατύπωση του πρόσφατα προστεθέντος τετάρτου εδαφίου της αυτής παραγράφου, στην οποία

ουδείς λόγος γίνεται περί ωραρίου, οδηγεί στο συμπέρασμα ότι ο νομοθέτης δεν θέλησε να παράσχει δυνατότητα επιλογής στον γονέα και του χορήγησε μόνον άδεια διατροφής έξη επιπλέον μηνών για κάθε τέκνο πλέον του ενός, χωρίς πρόβλεψη, στην ειδική αυτή περίπτωση, μειωμένου ωραρίου. Και η ρύθμιση, πάντως, αυτή ανταποκρίνεται, στην αποτελεσματική προστασία της οικογένειας και των παιδιών και κινείται αναμφίβολα στο πνεύμα του άρθρου 9 παρ.1 του Συντάγματος και των σχετικών κοινοτικών Οδηγιών, εξασφαλίζοντας επαρκείς δυνατότητες για την αντιμετώπιση των ειδικών αναγκών που έχουν οι γονείς διδύμων κ.ο.κ.. Και τούτο διότι οι πρώτοι μήνες ανατροφής τέκνων εκ πολύδυμης κύησης διαφέρουν όχι μόνον ποσοτικά αλλά και ποιοτικά ως προς τις ανάγκες, προτεραιότητες και δυσκολίες που παρουσιάζονται για τους γονείς αυτούς, συγκριτικά με τους γονείς δευτέρου, τρίτου κ.ο.κ. διαδοχικά αποκτηθέντος τέκνου.

Σε κάθε, πάντως, περίπτωση δεν είναι επιτρεπτή η κατ'επεκτατική ή αναλογική εφαρμογή, χρήση δικαιώματος, το οποίο ο νομοθέτης παρέλειψε να απονείμει, υπό συγκεκριμένο περιεχόμενο -εν προκειμένω του μειωμένου ωραρίου- σε συγκεκριμένη κατηγορία προσώπων, στα οποία, όμως, έχει απονείμει άλλο δικαίωμα, αυτοτελές και διαφορετικού περιεχομένου, προς αποτελεσματική θεραπεία του αυτού ακριβώς σκοπού, χωρίς να κρίνει αναγκαία προς τούτο την μεταξύ περισσοτέρων δικαιωμάτων ευχέρεια επιλογής του δικαιούχου, όπως ρητώς προνόησε σε άλλες περιπτώσεις.

Σ Υ Μ Π Ε Ρ Α Σ Μ Α

V. Κατόπιν όσων παραπάνω εκτέθηκαν το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Β' Διακοπών) γνωμοδοτεί, ομοφώνως, σχετικά με το εν αρχή Ερώτημα, ότι, σε περίπτωση γέννησης διδύμων, τριδύμων κ.ο.κ. τέκνων, δεν είναι δυνατή η χορήγηση στον γονέα αυτών, υπάλληλο του Ο.Γ.Α., της προβλεπόμενης στο τελευταίο εδάφιο του άρθρου 53 παρ.2 Υ.Κ., επιπλέον της εννεάμηνης, άδειας ανατροφής υπό τη μορφή του μειωμένου ωραρίου, λόγω έλλειψης νομοθετικής πρόβλεψης.

μγ

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 29/8/2014

Ο Πρόεδρος

Πέτρος Τριανταφυλλίδης

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Ο Εισηγητής

Κων/νος Χαραλαμπίδης

Νομικός Σύμβουλος του Κράτους